

Suomen Lähetyksseuran hallitusohjelmasuositukset

SUOMEN ¹⁸⁵⁹
LÄHETYSSEURA

Globaalikriisit porteillamme – Suomen ulko- ja turvallisuuspolitiikka murroksessa

Seisomme vedenjakajalla. Monien limittyvien kriisien vuoksi köyhyys on kääntynyt kasvuun, ruokakriisi syvenee nopeasti ja demokraattiset instituutiot horjuvat. Suomen on jatkettava aktiivista työtä ihmisoikeuksien ja yhteisiä pelisääntöjä kunnioittavan maailmanjärjestyksen puolesta. Sisäänpäin käpertyminen ei ole vaihtoehto: yhteiset kriisit ratkaistaan yhteistyöllä.

Uskottavan puolustuksen lisäksi uskottavaa rauhanrakennusta

Rauhanvälitys ja -rakennus ovat Suomen ulkopoliittikan keskeisiä painopisteitä. Niitä tulisi kuitenkin kehittää, jotta ne vastaisivat paremmin nykypäivän ongelmiin. Venäjän hyökkäyssota kiristää valtioiden välisiä suhteita ja heiluttaa globaalitaloutta, minkä ohella demokratiaa, vapaata mediaa ja kansalaisvapauksia vastaan hyökätään eri puolilla maailmaa.

Sotilaalliset ja puolustuspoliittiset keinot eivät yksinään luo turvaa tai kestäväää rauhaa. Puolustuskyvyn ylläpitämisen rinnalla on oltava uskottava rauhanrakennuskyky. Se on tehokas ja edullinen keino myös ehkäistä konflikteja ennalta. Rauhanrakennus parantaa kaikkien suomalaisten turvallisuutta sekä tukee Suomen ulkopoliittisia tavoitteita.

Suomen rauhantyö perustuu tiiviiseen yhteistyöhön valtion ja kansalaisjärjestöjen välillä. Vaikka työ rauhan edistämiseksi etenee monilla eri tasoilla, rauhaa ja vakautta ei voi tuoda ulkopuolelta. Siksi rauhanvälityksen ja -rakentamisen on tuettava aiempaa vahvemmin paikallisten toimijoiden osallistumista sekä demokraattista toimintakulttuuria.

Hallitusohjelmasuositukset:

- Rauhanvälitys ja rauhantyö ovat tärkeä osa Suomen hallitusohjelmaa ja seuraavaa ulko- ja turvallisuuspoliittista selontekoa.
- Suomen tukeman rauhantyön tulee vahvistaa paikallisten rauhanrakentajien mahdollisuuksia ja valmiutta tehdä rauhantyötä.
- Hallitus jatkaa naisten, nuorten ja uskonnollisten toimijoiden osallistumisen edistämistä rauhanprosesseihin huomioiden YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselmat 1325 ja 2250, ja työlle asetetaan selkeät tavoitteet vaikuttavuuden arvioimiseksi.

Pitkän aseellisen konfliktin jälkeinen rauhansopimus ei ole lopettanut levottomuuksia ja väkivaltaa Kolumbiassa. Lähetysseura on rakentanut rauhaa maassa yhdessä paikallisen luterilaisen kirkon ja Luterilaisen maailmanliiton kanssa. Työllä on mm. sopeutettu sissijärjestö Farcin entisiä taistelijoita takaisin yhteiskuntaan ja annettu konfliktin jalkoihin jääneille ihmisille toimeentulo- ja psykososiaalista tukea.

Kuva: Albin Hillert.

**SUOMEN 1859
LÄHETYSSEURA**

Kehitysyhteistyö tarvitsee ennakoitavaa rahoitusta

Suomi sitoutuu perustuslaissaan kansainväliseen yhteistyöhön ihmisoikeuksien turvaamiseksi ja yhteiskunnan kehittämiseksi. Tätä työtä tehdään kehitysyhteistyöllä, mutta se ei ole mahdollista ilman rahoitusta. Suomen jokainen hallitus on vuodesta 1991 lähtien sitoutunut nostamaan kehitysrahoituksen 0,7 prosenttiin bruttokansantulosta – ja epäonnistunut siinä.

Varsinaisen kehitysyhteistyön määrä on laskenut tasaisesti, kun kehitysyhteistyöksi on alettu laskea esimerkiksi siviilikriisinhallinnan ja turvapaikanhakijoiden kuluja. Paino on siirtynyt kehitysongelmien ratkaisusta niiden lieennyttämiseen, mikä heikentää kehityspolitiikan vaikuttavuutta.

Varsinaisen kehitysyhteistyön väheneminen uhkaa myös kansalaisten erityisesti kannattamaa järjestöjen työtä kehittyvissä maissa. Kriiseistä huolimatta kehitysyhteistyöjärjestöt ovat onnistuneet tekemään kovaa tulosta. Notkeutensa ja vahvojen paikallisten kumppanuuksien vuoksi hankkeita on onnistuttu toteuttamaan vaikeissa olosuhteissa keskellä koronarajoituksia, ruokakriisejä, sisällissotia ja sotilasvallankaappauksia.

Hallitusohjelmasuositukset:

- Vuonna 2021 eduskunnan hyväksymän kehityspolitiikan ylivaalikautisen suunnitelman mukaisesti Suomi nostaa kehitysrahoituksen määrää ja luo uskottavan tiekartan 0,7 prosentin rahoitustavoitteen toteuttamiseksi.
- Hallitus kiinnittää kehityspolitiikassa erityishuomiota köyhimpiin maihin, yhteisöihin ja alueisiin ja suuntaa vähintään 0,2 prosenttia bruttokansantulosta kehitysyhteistyönä vähiten kehittyneille maille (Least Developed Countries, LDCs).
- Hallitus nostaa kansalaisjärjestöjen suhteellisen osuuden kehitysrahoituksesta vähintään 15 prosenttiin varsinaisesta kehitysyhteistyöstä.

Arviolta vain noin 15 prosenttia kouluikäisistä etiopialaisista kuulovammaisista lapsista pääsee kouluun. Kuurouteen on liittynyt perinteisesti stigma ja kuulovammaisia ihmisiä on syrjitty. Asenteet ovat kuitenkin muuttuneet vähitellen Lähetyseurankin työn tuloksena. Pelkästään vuosina 2018-2020 yli 5900 kuulovammaista lasta Etiopiassa pääsi kouluun tai sai tukea oppimiseen Lähetyseuran kehitysyhteistyön ansiosta.

Kuva: Virve Rissanen.

SUOMEN 1859
LÄHETYSSEURA

Ilmastokriisi vaarantaa ruokaturvan

Ilmastokriisi on todellinen, musertava este ihmisoikeuksien, kuten ruokaturvan, toteutumiselle. Kansainvälistä yhteistyötä – ja suomalaista osaamista – tarvitaan ilmastomuutoksen hillintään, sopeutumiseen sekä ilmastokriisin aiheuttamien vahinkojen ja menetysten korvaamiseen. Hallituksen tulee toteuttaa kunnianhimoista ilmastoulkopolitiikkaa.

Suomi vaikuttaa ilmastokriisin ratkaisuihin kanavoimalla vuosittain satoja miljoonia euroja ilmastorahoitukseen ja muuhun ilmastotyöhön kehittyvissä maissa. Kuitenkin sekä Valtiotalouden tarkastusvirasto että Kehityspoliittinen toimikunta ovat kritisoineet ilmastorahoituksen läpinäkyvyyttä, heikkoa poliittista ohjausta ja tulosraportointia. Tulevan hallituksen on varmistettava, että veronmaksajien rahat käytetään vastuullisesti.

Paheneva ilmastokriisi vaikeuttaa ruoantuotantoa ja horjuttaa yhteisöjen toimeentuloa. Vaikka pienviljelijät ovat globaalin ruokajärjestelmän peruspilari, Suomen rahoitus maataloussektoreille kehittyvissä maissa on vähentynyt muutamaa prosenttiin. Välttääksemme ruokakriisin, rahoitusta tulee ohjata suoraan pientuottajille sekä innovaatioita tuottavaan yhteistyöhön tutkimuslaitosten, yritysten ja kansalaisjärjestöjen välille.

Hallitusohjelmasuositukset:

- Hallitus luo Suomen ilmastorahoitukselle suunnittelujärjestelmän, joka määrittelee ilmastorahoituksen tason, kohdentumisen sekä arvioinnin keinot. Kohdentumisen tulee ensisijaisesti tukea ilmastokriisin eturintamassa kamppailevia köyhiä, pientuottajia ja syrjittyjä ryhmiä.
- Hallitus etsii konkreettisia, innovatiivisia ratkaisuja sille, miten ilmastorahoitus voi olla uutta ja lisäämistä kehitysrahoitukseen esimerkiksi ohjaamalla päästöhuutokauppataloja ilmastorahoitukseen.
- Ilmastoulkopolitiikassa Suomen tulee toimia edelläkävijänä ja osoittaa johtajuutta uusissa kansainvälisissä aloitteissa, kuten ilmastomuutoksen aiheuttamien vahinkojen ja menetysten korvaamisessa.

”Ennen jouduimme ostamaan kasviksia, mutta nyt saamme viljelmistämme tarpeeksi ruokaa perheilemme. Saamme jopa ylijäämää, jota voimme myydä markkinoilla ja saada tuloja. Ja viljelytunneleiden avulla voimme viljellä myös satokausien ulkopuolella”, kertoo nepalilainen maanviljelijä Chandra Kumari Sonar Lähetyseuran tukeman hankkeen tuloksista.

Kuva: Sabrina Dangoli.

SUOMEN 1859
LÄHETYSSEURA

Kokonaisvaltaista ulkopolitiikkaa

Tulevan hallituksen tulee yhdistellä ennakkoluulottomasti Suomen ulko-, turvallisuus- ja kehityspolitiikkaa kokonaisuudeksi, joka pystyy vastaamaan aikamme geopolitiittisiin haasteisiin. Työtä tulisi ohjata kolme periaatetta:

- Tasa-arvo ja luottamus: Globaalitalouden painopiste on lipunut lännestä kohti itää ja etelää. Kehittyvät maat etsivät tasa-arvoista yhteistyötä ja kumppanuuksia kestäväen kehityksen edistämiseksi. Kestäviä tuloksia syntyy vahvistamalla paikallisia kansalaisjärjestöjä, yrityksiä ja ihmisoikeuspuolustajia.
- Sopeutumiskyky: Lisääntyvät kriisit ja konfliktit vaikeuttavat työtä rauhan ja kestäväen kehityksen puolesta. Rahoitusinstrumenttien on mahdollistettava joustavat siirtymät yhdestä tuen muodosta toiseen, jotta humanitaarinen, rauhan- ja kehitysyhteistyö olisi mahdollisimman tehokasta. Rajat työmuotojen välillä ovat rahoittajien luomia siiloja. Niiden sijaan paikallisten tarpeiden tulisi ohjata työtä.
- Tuloksellisuus ja laatu: Monista ulkopolitiikan työkaluista puuttuvat mitattavat tavoitteet. Siksi Suomen tekemän työn tuloksellisuuden osoittaminen jää monesti puutteelliseksi. Tuloksellisuuden ja laadun kehittämisessä ulkoministeriön riittävä resursointi on välttämätöntä.

Lisätiedot:

Johtava vaikuttamistyön asiantuntija Niko Humalisto, niko.humalisto@suomenlahetykseura.fi, puh. 040 7574 036

**SUOMEN¹⁸⁵⁹
LÄHETYSSEURA**